

בהר בחקתי

Behár - Bechoekotai 5786.

‘Op de berg - In Mijn bepalingen.’

Leviticus 25 : 1 - 27 : 34.

Jeremia 32:6-27; 16:19-17:14

Matteüs 16:20-28; Lucas 4:16-21.

“Behar” betekent “op de berg” want God spreekt met Mozes op de berg Sinai. Eigenlijk betekent het letterlijk "in de berg". Het doet me denken aan Ex. 33:22 waar Mosjè vraagt om de heerlijkheid van de Eeuwige te aanschouwen, maar Mosjè wordt veilig in de rotsspleet geborgen en met Gods hand bedekt, want geen mens zal de Eeuwige kunnen zien en leven. Ik heb altijd gedacht dat de reden daarvoor is: de ontzagwekkende grootheid van God is als een verterend vuur. Maar ik vond de uitleg van Jacob de Leeuwe zo mooi! Hij vertelde: Als we de Eeuwige zouden zien dan verlaat onze ziel meteen ons lichaam, want onze ziel verlangt zo erg naar God dat we meteen naar Hem toe willen. De kern van ons geloof, om de Eeuwige lief te hebben boven alles.

Het is bekend vanuit de overlevering dat de berg Sinaï een lage berg was, vergeleken met de omringende bergen. Gods Geest rust niet op hoogmoedige maar op nederige mensen, daarom verkoos God de lage berg Sinaï. Want zo zegt de Hoge en Verhevene, die in eeuwigheid troont en wiens naam de Heilige is: In den hoge en in het heilige woon Ik en bij de verbrijzelde en nederige van geest,... Jes. 57:15.

Gods woord, de Torah, verblijft alleen bij de nederige, zoals Jesaja uitdrukt: O, alle dorstigen, komt tot de wateren,... Jes. 55:1

De Torah wordt vergeleken met water. Het water vloeit alléén naar lage gebieden, het kan niet opwaarts stromen. Op dezelfde wijze vindt de Torah een weg naar mensen die nederig zijn, die niet wijs zijn in eigen ogen en het kwaad nalopen, maar die Gods woord in acht nemen en op Hem vertrouwen. Water in het Hebreeuws is: מים - majiem. De letter mem wordt aan het begin van een woord open מ, en aan het einde van een woord in een gesloten vorm geschreven - ם.

Dit duidt op het toegankelijke en het ontoegankelijke, een toespeling op de wateren van de schepping. God verdeelde het water, Hij plaatste een deel boven het uitspannel en een deel eronder.

Het karakter van de bovenste wateren valt buiten ons begrip, ze zijn gesloten, net als de slot mem.

De onderste wateren, zoals de oceanen, rivieren en meren zijn open en aan ons geopenbaard.

Zelfs als hun damp oprijst in de atmosfeer en verandert in wolken en uiteindelijk in neerslag, is het karakter van de onderste wateren voor ons toegankelijk. De open en verborgen gebieden van wijsheid in de Torah worden op deze wijze weerspiegeld in de open en gesloten mem. Volgens de Zohar staat de open mem voor Mosjè en de gesloten mem voor de Messias. Mosjè openbaarde de Torah op zo’n manier dat ze voor de mensen te begrijpen is. Maar het verborgene zal bij de komst van de Messias geopenbaard worden.

..En niemand in de hemel, noch op de aarde, noch onder de aarde kon de boekrol openen of haar inzien. En ik weende zeer, omdat niemand waardig was gebleken de boekrol te openen of die in te zien. En een uit de oudsten zeide tot mij: Ween niet; zie, de leeuw uit de stam Juda, de wortel Davids, heeft overwonnen om de boekrol en haar zeven zegels te openen. Openb. 5:3-5

Volgens de talmoed staat de open mem voor een open gezegde en de gesloten mem voor een verzegeld gezegde (Shabbos 104a). Er zijn onderwerpen die je openlijk kunt vertellen en waar je over kunt discussiëren, maar er zijn ook onderwerpen die niet geschikt zijn voor openbare gelegenheden (Rashi). Zo is het ook met Gods Torah, er zijn Goddelijke beschikkingen die niet voor de mensen geopenbaard worden, zoals de geheimen van de schepping, deze zaken mogen niet openlijk gepubliceerd worden, maar toch zijn ze onderdeel van Gods Woord. De verborgen dingen zijn voor de HERE, onze God, maar de geopenbaarde zijn voor ons en onze kinderen voor altijd, opdat wij al de woorden dezer wet volbrengen. Deut. 29:29

Deze verborgen dingen zijn toegesloten voor openbare discussies, ze kunnen de menselijke gedachten in verwarring brengen en misleidend werken. Daarom moet men waken om niet te diep op de mysteriën van de schepping in te gaan, omdat dit ook niet door de Torah duidelijk wordt aangegeven. Zelfs de enkele geleerden die de Schriften volledig kennen en bevoegd zijn om zich met de diepere zaken bezig te houden worden gewaarschuwd met grote voorzichtigheid hiermee om te gaan. De Messias zegt dat Hij nederig van hart is Mat. 11:29. Zouden wij als volgelingen dat ook niet moeten zijn, voordat het water uit de bron des levens tot ons stroomt?

Jezus riep, zeggende: Indien iemand dorst heeft, hij kome tot Mij en drinke! Joh. 7:37

De mitswot (geboden) van de “shmittah - sjabbatsjaar” in deze Parasjah had God gegeven, zodat men zich zou realiseren dat de mens niet de heerser is over alle dingen en hij zich niet hoogmoedig zou gedragen. Het moet de mens laten beseffen dat de weelde en de volheid alleen aan de Schepper toebehoort. De gemeenschap van Israël leefde vroeger van de landbouw, en de overleving van het volk was geheel afhankelijk van de opbrengst van het land. Volgens de wetten van de “shmittah” moest het land om de zeven jaar rusten, er mocht in de landerijen en wijngaarden niet geploegd, gezaaid of geoogst worden, zelfs niet wat er spontaan groeide. Om een heel land tot stilstand te laten komen moest Israël volledig op God vertrouwen. Stel je voor wat er zou gebeuren als ons werd opgedragen om onze landbouw te sluiten en elk zevende jaar te leven van de opbrengst van het zesde jaar voor een periode van drie jaren!

Omdat er in het zevende jaar niet gezaaid werd, moest het zesde jaar genoeg opbrengen voor het zesde, zevende en achtste jaar. In vers 21 belooft God dan ook dat hij de oogst van het zesde jaar uitbundig zal zegenen. Als men land van iemand kocht moest men altijd rekening houden met de tijd. Werd er land verkocht vlak na het jubeljaar dan was de prijs hoog, want de koper kon er bijna 49 jaar gebruik van maken. Hoe dichterbij het jubeljaar kwam, hoe goedkoper het land verkocht moest worden, de prijs werd bepaald over het aantal oogsten die er nog plaats zouden vinden. Op deze wijze mocht men dus nooit een te hoge prijs vragen en een ander uitbuiten. Als men zich niet aan de wetten van de shmittah hield, dan strafte God de overtreder soms met armoede en moest de uitbouter uiteindelijk zelf zijn bezit verkopen, als hij zich niet bekeerde. De Parasjah valt samen met de voorbereidingen van Shavoe'ot (wekenfeest en de ontvangst van de Torah op Sinai), dit hoofdstuk bevat daarom regels om te leren hoe je je het beste op deze dag kunt voorbereiden. Er wordt niet alleen opgeroepen om je geloof te versterken en om op God te vertrouwen, maar er wordt ook aan herinnerd hoe je met je naaste om moet gaan. Gij zult elkander niet benadelen ($\text{לֹא תִבְדֹּל$ - stamwoord janah = onderdrukken, gewelddadig bejegenen, mishandelen, grieven), maar voor uw God vrezen, want Ik ben de HERE, uw God. Lev 25:17

De regels om te voorkomen dat men een ander benadeelt betekenen dat je een ander niet met woorden tot tranen toe verdriet mag aandoen. Je moet voorzichtig zijn met je woorden en anderen niet voor schut zetten. Nadelig over iemand spreken of kwetsende bijnamen geven, is onder geen enkele omstandigheid toegestaan en men mag ook nooit “ouwe koeien uit de sloot halen” als iemand een misstap heeft begaan.

In de tijd dat de tempel verwoest werd, werden de 'poorten van het gebed' gesloten, maar de 'poorten van tranen' bleven geopend. God verhoort gebeden die onder tranen tot Hem komen.

Als een persoon iemands hart breekt en hem tot tranen toe verdriet doet, dan zal God de hartbreker straffen, maar luisteren naar het slachtoffer.

Verder lezen we in dit hoofdstuk dat iedereen zijn bezit dat hij verkocht heeft, weer terug ontvangt in het jubeljaar. Zeven shmittah's, dus na $7 \times 7 = 49$, het 50e jaar. Het jubeljaar werd aangekondigd door het blazen op de bazuin op Jom Kippoer. De voorjaarsfeesten van God zijn bij de eerste komst door de Messias vervuld, de najaarsfeesten zullen bij zijn tweede komst in vervulling gaan.

Jom Kippoer is elk jaar weer een nieuwe start, de zonden worden weggedaan, een geheel nieuw begin. Maar het toont tevens een toekomstbeeld als de Messias het koninkrijk op deze aarde zal vestigen en het land dat door de volkeren is verdeeld weer terug zal geven aan Israël. Uiteindelijk moeten de geboden van de shmittah er toe leiden dat de mens beseft dat iedereen afhankelijk is van de Schepper.

We moeten tot besef komen dat we niet alles zelf in de hand hebben maar dat we volkomen afhankelijk van God zijn.

Is dat niet een van de moeilijkste dingen in ons leven? Er zijn zoveel dingen die ons bezighouden en ons afleiden. Wij geven de akker van onze ziel vaak geen rust, de Torah stroomt er misschien wel als water overheen, maar dringt het wel door in onze gedachten? De drukte van de dag, de dagelijkse dingen houden ons vaak bezig, het kan ook bijna niet anders.

Het is goed om tijd te reserveren om alleen maar met God bezig te zijn, om helemaal niets te doen en je alleen maar te richten op de Schepper.

Daar is de wekelijkse Sjabbat voor bedoeld, de wekelijkse shmittah.

Sjabbat Sjalom

vrede van de Messias.

Roelof.

Gebruikte bronnen: Torah for your table - Jungreis - The wisdom in the Hebrew Alphabet - The Midrash says (Rabbi Moshe Weismann)